

Judecătoria Buiucani
Mun. Chişinău
Judecător: E. Cojocari
Curtea de Apel Chişinău
Judecători: A. Panov, M. Anton, I. Cotruţă

ÎNCHEIERE

26 iulie 2017

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecători

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru, Iuliana Oprea

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și avocatul Eduard Patric în interesele lui Nicolae Andrieș,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Nicolae Andrieș împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chişinău din 19 ianuarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, admis apelul declarat de Nicolae Andrieș și modificată hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chişinău din 24 noiembrie 2016,

c o n s t a t ă:

La 26 mai 2016 Nicolae Andrieș s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, solicitând constatarea faptului încălcării dreptului său la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, repararea prejudiciului moral în mărime de 62 500 lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că la 26 mai 2004 în Procuratura Căușeni a parvenit plângerea colectivă depusă de către acționarii SA „Baza de Transport Auto-36”, prin care s-a solicitat investigarea cazului privind însușirea prin înșelăciune, cu folosirea situației de serviciu, a acțiunilor întreprinderii nominalizate.

Tot la 26 mai 2004 plângerea a fost înregistrată sub nr. 42 în Registrul nr. 1 de evidență a infracțiunilor al Procuraturii Căușeni, pe caz fiind demarat un control în conformitate cu prevederile art. 274 din Codul de procedură penală.

La 31 mai 2004 președintele consiliului acționarilor SA „Baza de Transport Auto-36”, Tatiana Trubnic, a depus pe numele procurorului raionului o cerere, prin care a informat că în urma deciziei adoptate la adunarea generală a acționarilor întreprinderii, s-a hotărât că problema invocată în plângerea colectivă din 26 mai 2004 să fie soluționată pe cale judiciară, respectiv petiționarii și-au retras pretențiile și au solicitat încetarea investigațiilor penale pe caz.

La 01 iunie 2004, prin rezoluția procurorului în Procuratura Căușeni, Ion Oboroceanu, a fost dispus refuzul în pornirea urmăririi penale pe cazul dat, în conformitate cu prevederile art. 275 pct. 1) din Codul de procedură penală, constatându-se inexistența faptului infracțiunii în acțiunile sale.

La 22 iunie 2009, peste 5 ani de la adoptarea soluției de neîncepere a urmăririi penale, prin ordonanța procurorului-interimar al raionului Căușeni Anatolie Melnic, s-a dispus anularea ca fiind ilegală și neîntemeiată a rezoluției procurorului în Procuratura Căușeni Ion Oboroceanu din 01 iunie 2004 cu privire la refuzul de a începe urmărirea penală și a fost începută urmărirea penală pe caz în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c), d) din Codul penal (cauza penală nr. 2009188024).

La 04 noiembrie 2010, prin ordonanța procurorului în Procuratura Căușeni, Sergiu Nemirschi, în conformitate cu prevederile art. 275 pct. 1) din Codul de procedură penală, a fost dispusă încetarea urmăririi penale în privința lui Andrieș Nicolae, din motivul lipsei faptei infracțiunii.

Nefiind de acord cu ordonanța de încetare a urmăririi penale din 04 noiembrie 2010, Alexandru Caciur, reprezentantul SA „Baza de Transport Auto-36”, a contestat-o la procurorul ierarhic superior, solicitând anularea acesteia ca fiind ilegală.

La 26 noiembrie 2010, prin ordonanța procurorului raionului Căușeni Ion Oboroceanu s-a respins plângerea ca fiind neîntemeiată, iar ordonanța din 04 noiembrie 2010, prin care a fost dispusă încetarea urmăririi penale, a fost lăsată în vigoare.

La 13 decembrie 2010, prin ordonanța prim-adjunctului procurorului general al RM, Andrei Pîntea, în conformitate cu prevederile art. 287 alin. (1) din Codul de procedură penală (declarat neconstituțional prin Hotărârea nr. 12 din 14 mai 2015 a Curții Constituționale) a fost anulată ca neîntemeiată și ilegală ordonanța de încetare a urmăririi penale din 04 noiembrie 2010, iar urmărirea penală în cauză a fost reluată cu fixarea termenului urmăririi penale până la 28 ianuarie 2010.

La 14 aprilie 2011, după efectuarea acțiunilor suplimentare de urmărire penală, procurorul în Procuratura Căușeni, Sergiu Nimirschi, prin ordonanță dispune repetat încetarea urmăririi penale, pe aceleași temeieri.

La 16 mai 2011, repetat, prin ordonanța prim-adjunctului procurorului general RM, Andrei Pîntea, în conformitate cu prevederile art. 287 alin. (1) din Codul de procedură penală (declarat neconstituțional), a fost admisă plângerea înaintată de avocatul Alexandru Caciur în interesele SA „Baza de Transport Auto-36” și repetat anulată ca fiind neîntemeiată și ilegală ordonanța de încetare a urmăririi penale din 14

aprilie 2011, iar urmărirea penală în cauză a fost reluată cu fixarea termenului urmăririi penale până la 16 iunie 2011. Prin aceeași ordonanță cauza penală nr. 2009188024 a fost retrasă de la organul de urmărire penală al Comisariatului de Poliție Căușeni și transmisă organului de urmărire penală al Comisariatului Anenii Noi, pentru efectuarea în continuare a urmăririi penale.

La 06 iunie 2012, efectuând acțiuni procesual-penale suplimentare, analizând în ansamblul probelor acumulate în cadrul urmăririi penale, procurorul în Procuratura Anenii Noi, Mihai Nicolai, prin ordonanță dispune încetarea urmăririi penale, constatând lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile lui Nicolae Andrieș, în temeiul art. 275 pct. 3) din Codul de procedură penală, și dispune clasarea procesului penal în temeiul art. 286 din Codul de procedură penală.

La 17 iulie 2012, repetat, prin ordonanța adjunctului procurorului general al RM, Eugen Rusu, în conformitate cu prevederile art. 287 alin. (1) din Codul de procedură penală (declarat neconstituțional) a fost admisă plângerea reprezentantului părții vătămate Pavel Rotaru și anulată ca neîntemeiată ordonanța de încetare a urmăririi penale din 06 iunie 2012, iar urmărirea penală în cauză a fost reluată cu fixarea termenului urmăririi penale până la 17 august 2012.

La 14 noiembrie 2012, prin ordonanța procurorului în Procuratura Anenii Noi, Mihai Nicolai, s-a dispus punerea sub învinuire a lui Nicolae Andrieș, în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d) din Codul penal, conform indicilor calificativi: însușirea bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită cu folosirea situației de serviciu, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

În acest sens, menționează reclamantul Nicolae Andrieș că, din momentul anulării ordonanței de încetare a urmăririi penale, adică din 17 iulie 2012 și până la 14 noiembrie 2012, până la înaintarea învinuirii în privința sa, organul de urmărire penală nu a efectuat nici o acțiune de urmărire și nu a întreprins nici o măsură în vederea probării vinovăției sale, iar raportul ofițerului de urmărire penală cu propunerea de punere sub învinuire a sa a fost bazat doar pe materialele acumulate anterior, adică aceleași materiale în baza cărora a fost adoptată ordonanța de încetare a urmăririi penale și clasare a procesului penal din 06 iunie 2012.

Totodată, reține că la 14 noiembrie 2012 a fost întocmit rechizitoriul și cauza penală a fost expediată pentru examinare în fond la Judecătoria Căușeni.

Urmărirea penală pe caz a durat 3 ani, 4 luni și 23 zile din momentul emiterii ordonanței de anulare a rezoluției de neîncepere a urmăririi penale din 22 septembrie 2009 și pornirii pe caz a urmăririi penale, până la momentul întocmirii rechizitoriului și expedierii cauzei în instanța de judecată la 14 septembrie 2012.

Afirmă că în perioada desfășurării urmăririi penale, pe parcursul a 13 luni nu a fost efectuată nici o acțiune de urmărire penală, iar în celelalte perioade de timp s-a lucrat doar câte 1-3 zile pe lună, pe când la prelungirea termenului de urmărire penală se invoca necesitatea prelungirii acestuia în legătură cu complexitatea cazului și volumului mare de lucru, fapt ce demonstrează că prelungirile termenului de urmărire penală au fost dispuse formal.

Relevă că, judecarea cauzei penale în prima instanță a avut loc în Judecătoria Căușeni începând cu data de 18 decembrie 2012 și s-a finisat la 12 iunie 2014 (1 an și 6 luni), când a fost pronunțată sentința, prin care s-a hotărât încetarea procesului penal

de învinuire a sa de comiterea infracțiunii imputate, constatând că dânsul a deținut calitatea de bănuț din data de 22 iunie 2009, deoarece prin aceasta a fost constatată existența unei bănuțeli că a fost comisă infracțiunea prevăzută de art. 191 alin. (1) lit. c) și d) din Codul penal, de către dânsul, iar ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț a fost emisă la 13 octombrie 2009, adică după expirarea termenului în interiorul căruia ultimul putea fi menținut în această calitate.

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2015 s-au admis apelurile procurorului și a reprezentantului părții vătămate SA „Baza de Transport Auto-36”, Rotaru Pavel, și a fost pronunțată hotărârea prin care Nicolae Andrieș a fost recunoscut culpabil de infracțiunea imputată, stabilindu-i pedeapsa de 1 000 u.c., cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții de conducere pe un termen de 2 ani.

Prin aceeași decizie s-a încasat de la Nicolae Andrieș suma de 20 000 lei cu titlu de cheltuieli judecată. Judecarea cauzei în instanța de apel a durat din 07 octombrie 2014 și până la 30 aprilie 2015.

Iar, decizia Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2015 a fost menținută de către Curtea Supremă de Justiție, care la 01 decembrie 2015 a respins ca inadmisibil recursul ordinar înaintat. Decizia motivată a fost pronunțată integral la 22 decembrie 2015.

În instanța de recurs, judecarea cauzei a durat din 21 iulie 2015 și până la 01 decembrie 2015 (22 decembrie 2015).

Prin urmare, reține că, în total, durata procedurilor judiciare în cauza penală a durat 6 ani și 3 luni.

Totodată, consideră că prin neexaminarea în termen rezonabil a cauzei, i-a fost cauzat un prejudiciu moral apreciat în sumă de 65 500 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 24 noiembrie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Nicolae Andrieș împotriva Ministerului Justiției.

S-a constatat încălcarea dreptului reclamantului Nicolae Andrieș la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale în privința lui Nicolae Andrieș de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) Cod penal.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Nicolae Andrieș echivalentul bănesc pentru compensarea prejudiciului moral în mărime de 5 000 lei și cheltuielile de judecată pentru asistență juridică în mărime de 5 000 lei.

În rest pretențiile lui Nicolae Andrieș s-au respins ca neîntemeiate.

Pentru a hotărâ astfel, instanța de fond a reținut că, reclamantului i-a fost cauzat un anumit grad de stres și frustrări în rezultatul încălcării dreptului său la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, deoarece urmărirea penală și examinarea cauzei penale a durat mai mult de 6 ani, considerând că suma de 5 000 lei constituie o satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral cauzat.

La 01 decembrie 2016 Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii instanței fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

La 23 decembrie 2016 Nicolae Andrieș a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia în partea respingerii pretențiilor, cu

pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii și încasarea echivalentului bănesc pentru compensarea prejudiciului moral în mărime de 62 500.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017 s-a respins ca fiind neîntemeiat apelul declarat de Ministerul Justiției.

S-a admis apelul declarat de Nicolae Andrieș.

S-a modificat hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 24 noiembrie 2016, în partea încasării de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Nicolae Andrieș a prejudiciului moral, fiind majorată suma de la 5 000 lei până la suma de 35 000 lei.

În rest, hotărârea instanței de fond s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, instanța de fond a apreciat greșit prejudiciul cauzat reclamantului, menționând că suma de 35 000 lei reprezintă o sumă echitabilă și corespunzătoare perioadei de tergiversare a urmăririi penale și judecare a cauzei penale.

La 20 martie 2016 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 24 noiembrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Recurentul Ministerul Justiției, în motivarea recursului, a indicat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate și pasibile de a fi casate.

În acest sens, invocă că au fost aplicate eronat normele de drept material și apreciate arbitrar probele anexate la dosar.

Afirmă că instanțele de judecată neîntemeiat au dispus încasarea sumei cu titlu de compensare a prejudiciului moral, în condițiile în care acordarea de satisfacții bănești nu constituie o regulă generală, dar fiind o excepție de la această regulă. Or, potrivit art. 5 din Legea nr. 87, simpla constatare a încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil, reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat.

La 18 aprilie 2017 avocatul Eduard Patric în interesele lui Nicolae Andrieș a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, în partea ce ține de stabilirea cuantumului pentru compensarea prejudiciului moral, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului, recurentul a exprimat dezacordul parțial cu soluția instanței de apel, considerând că decizia contestată este neîntemeiat și pasibilă de a fi casată.

Instanța de recurs constată că, decizia instanței de apel din 19 ianuarie 2017 a fost expediată părților la 03 februarie 2017, iar la materialele dosarului nu sunt anexate dovezile legale de recepționare a acesteia.

Astfel, prin prisma art. 434 CPC RM, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră recursurile înaintate de Ministerul Justiției la 20 martie 2016 și avocatul Eduard Patric în interesele lui Nicolae Andrieș la 18 aprilie 2017, ca fiind declarate în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate drept inadmisibile din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare invocate în cererea de recurs, Colegiul atestă că recurenții indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele au apreciat înscrisurile probatoare și au constatat circumstanțele cauzei.

Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

În speță, Colegiul menționează că, recursurile în cauză conțin obiecțiile de fapt și de drept, care deja au fost obiect de studiere și verificare de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei, în modul în care este garantat de articolului 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recursurile declarate nu pot constitui temei de admitere a acestora, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, așa cum formal invocă recurenții și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, Colegiul constată că argumentele invocate de recurenți nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acestea nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Potrivit prevederilor art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC RM cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, pe când în recursurile declarate asemenea aspecte nu se regăsesc.

Din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și avocatul Eduard Patîc în interesele lui Nicolae Andrieș, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de către avocatul Eduard Patîc în interesele lui Nicolae Andrieș, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului

Svetlana Filincova

Judecători

Iurie Bejenaru

Iuliana Oprea